

**Позиція EFCA щодо
Цифрового зведеного проєкту Закону про штучний інтелект та
Цифрового зведеного проєкту Закону про дані**

Лютий 2026 р.

Європейська федерація інженерно-консалтингових асоціацій (EFCA) має асоціації-члени у 27 країнах, які представляють понад 10 000 компаній з європейської галузі інженерного консалтингу та суміжних сфер. EFCA, яка знаходиться в Брюсселі, прагне сприяти конструктивному діалогу з європейськими інституціями з питань, що впливають на нашу галузь, а також взаємодіяти з міжнародними зацікавленими сторонами з питань, що становлять спільний інтерес.

Короткий виклад позиції EFCA

Закон про ШІ

1. Застосовувати зобов'язання щодо ШІ високого ризику лише після того, як будуть наявні стандарти та рекомендації.
2. Навести приклади, що стосуються будівництва, уточнити зв'язки із законодавством про виробниче обладнання та будівельну продукцію, та визначити, коли інженерний ШІ вважається компонентом безпеки.
3. Безпосередньо включити будівельні проекти до регуляторних пісочниць та реальних випробувань, забезпечити доступ для малих та середніх підприємств (SME) / малих компанії із середньою капіталізацією (SMC) та надати можливість транскордонним пілотним проектам з пропорційними процедурами та чіткими правовими основами для випробувань за Додатком I.
4. Поширити спрощення для SME на SMC зі спрощеною, адаптованою до галузі документацією.
5. Супроводжувати правила виявлення упередженості чіткими гарантіями, що відповідають Загальному регламенту про захист даних, для використання в будівництві, пов'язаного з робочою силою, включаючи визначені обов'язки між постачальниками та замовниками, а також рекомендації для середовищ з кількома виконавцями.

Закон про дані

1. Забезпечити чіткі, властиві для галузі вказівки щодо захисту комерційної таємниці, включаючи практичні критерії та приклади, що стосуються BIM, цифрових двійників та інженерних ноу-хау, а також швидкі процедури для оскаржених відмов, одночасно підтримуючи консолідацію законодавства ЄС щодо даних у цілісну систему та уточнюючи «розміщення на ринку» продукції з тривалими циклами розробки та впровадження.
2. Обмежити обов'язковий обмін даними між бізнесом та урядом виключно справжніми надзвичайними ситуаціями, з гармонізованими правилами ЄС щодо пропорційності,

відповідальності та справедливої компенсації за фази пом'якшення наслідків та відновлення.

3. Гарантувати недорогий або безкоштовний доступ інжиніринговим SME і SMC до високоцінних наборів даних державного сектору у сфері будівництва та інфраструктури (наприклад, геопросторових, кадастрових, дозвільних, реєстрів активів) з гармонізованими машинозчитуваними умовами доступу в усіх державах-членах.

4. Забезпечити правову ясність щодо передачі даних та індивідуальних хмарних/BIM-послуг, з чіткими визначеннями та прикладами для запобігання довгостроковій прив'язці до постачальника, дотримуючись при цьому чинних нетипових контрактів.

5. Підтримувати розвиток надійних галузевих посередників даних для будівництва та інфраструктури, заснованих на добровільній участі, сильному управлінні та визнаних галузевих кодексах поведінки, в рамках, які уникають дублювання рівнів відповідності та залишаються доступними для SME і SMC.

Цифровий зведений проєкт Закону про ШІ

EFCA вітає пропозицію Комісії щодо Цифрового зведеного проєкту Закону про ШІ. Проєкт має потенціал створити важливі можливості для європейського будівельного та інфраструктурного сектору, а також порушує питання, що потребують подальшого роз'яснення та адаптованих до потреб сектора рекомендацій.

Ключові моменти для інженерів-консультантів

1. Поетапне застосування зобов'язань високого ризику є важливим.

EFCA підтримує пов'язування застосування зобов'язань високого ризику щодо ШІ з наявністю гармонізованих стандартів, загальних специфікацій та настанов Комісії. У критично важливих для безпеки секторах, таких як деякі застосування, пов'язані із забудованим середовищем, передчасне застосування без технічних стандартів ризикує призвести до правової невизначеності, затримки інвестицій та фрагментації національної практики.

EFCA зазначає, що дати застосування можуть забезпечити необхідну передбачуваність лише за умови своєчасного застосування відповідних галузевих стандартів та рекомендацій.

2. Необхідні рекомендації для галузі інженерії та будівництва.

Багато систем ШІ, що використовуються в будівництві (наприклад, моніторинг безпеки на будівельному майданчику, моніторинг стану конструкцій, цифрові двійники, автономні системи підтримки обладнання), не чітко розглянуті в горизонтальних прикладах. Тому EFCA закликає до впровадження прикладів класифікації високого ризику, специфічних для будівництва, у настановах Комісії, чітких вказівок щодо взаємодії між Законом про ШІ та галузевим законодавством щодо продукції, включаючи Регламент про виробниче обладнання ([2023/1230](#)) а та Регламент про будівельну продукцію ([2024/3110](#)), а також практичного роз'яснення того, коли системи ШІ, що використовуються інженерами, кваліфікуються як компоненти безпеки згідно з Додатком I.

EFCA також наголошує на необхідності забезпечення узгодженої інтеграції вимог до ШІ високого ризику з існуючими галузевими рамками оцінки відповідності. Паралельні або дублюючі процедури ризикують порушити встановлені шляхи дотримання вимог та перевантажити уповноважені органи. Гармонізовані стандарти ШІ повинні бути інтерпретовані в галузеві контексти без підриву існуючих процедур відповідності.

3. Регуляторні пісочниці та реальні випробування повинні включати будівництво.

EFCA рішуче вітає розширені регуляторні пісочниці ШІ та нові можливості для угод про реальні випробування. Оскільки будівельні проєкти пропонують контрольоване реальне середовище, ідеальне для тестування критично важливого для безпеки ШІ, EFCA закликає до безпосереднього включення будівельних та інфраструктурних проєктів до пріоритетних секторів, гарантованого доступу для SME та SMC, що займаються

інженерним консалтингом, а також до ранньої взаємодії з галузевими органами влади для реалізації транскордонних пілотних проектів.

EFCA також підтримує запровадження чіткішої правової бази для реальних випробувань систем Додатку I та закликає до практичних рекомендацій, щоб забезпечити проведення таких випробувань без непропорційного процедурного навантаження. Ефективний доступ до «пісочниці» є важливим для перевірки критично важливістю для безпеки ШІ перед ширшим впровадженням в інфраструктурних проектах.

4. Пропорційність для SME та SMC критично важлива

EFCA підтримує поширення спрощень для SME на SMC, включаючи скасування вимог до реєстрації для систем ШІ, що не є високоризиковими, заміну обов'язкових шаблонів післяринкового контролю підходами, що базуються на рекомендаціях, та поширення заходів допомоги SME на SMC, що відображаючи структуру ринку інженерного консалтингу. Спрощена технічна документація та вимоги до управління якістю є важливими для уникнення непропорційного навантаження на інноваційні інженерні фірми, пов'язаного з дотриманням вимог. Крім того, непропорційні зобов'язання щодо дотримання вимог для менших фірм також ризикують ускладнити ведення бізнесу з ними для більших підприємств, які боятимуться потенційних упущень у дотриманні вимог, створюючи дисбаланс у ланцюгу вартості. Отже, EFCA закликає Комісію розробити адаптовані до галузі шаблони для спрощеної документації, що стосується інженерних послуг та впровадження ШІ у проектах.

5. Виявлення упередженості та гарантії захисту даних

EFCA визнає важливість нової правової бази, яка дозволяє обмежену обробку спеціальних категорій персональних даних для виявлення та виправлення упередженості, і підтримує уточнення такої правової бази для зменшення упередженості в системах ШІ. Однак у випадках використання в будівництві, пов'язаних з робочою силою (наприклад, охорона праці, безпека, контроль), чіткі гарантії та практичні рекомендації є важливими для забезпечення дотримання Загального регламенту про захист даних та уникнення правової невизначеності. Практичні рекомендації повинні визначати чинні гарантії, уточнювати розподіл обов'язків між постачальниками та замовниками, а також пояснювати взаємодію з правилами охорони праці та захисту даних у складних будівельних середовищах з багатьма підрядниками.

Цифровий зведений проект Закону про дані

EFCA вітає пропозицію Європейської Комісії спростити та впорядкувати цифрове законодавство ЄС шляхом Регламенту про цифровий зведений закон. Узгоджена та працездатна система даних є важливою для інженерно-консалтингових компаній, які працюють на перетині даних державного сектору, комерційно конфіденційних ноу-хау та транскордонних цифрових послуг.

Ключові моменти для інженерів-консультантів

1. Комерційна таємниця та захист від ризиків третіх країн

EFCA вітає посилені гарантії, що дозволяють власникам даних відмовитися від розкриття інформації, якщо існує очевидний ризик незаконного отримання, використання або розголошення комерційної таємниці, зокрема у зв'язку з доступом до неї або контролем третіх країн. Інженерно-консалтингові фірми регулярно створюють власні моделі, методи розрахунку, конфігурації датчиків та параметри цифрових двійників, які становлять основні конкурентні активи та, в деяких випадках, безпосередньо стосуються громадської безпеки. Однак EFCA стурбована тим, що вимога щодо «належним чином обґрунтованої» відмови може призвести до різних тлумачень у різних державах-членах. Невизначеність порогових значень щодо доказів може наражати інженерів-консультантів на юридичний ризик або тиск щодо розкриття конфіденційних даних.

EFCA просить надати чіткі, специфічні для галузі вказівки на рівні ЄС щодо того, як слід оцінювати та обґрунтовувати ризики комерційної таємниці, з конкретними прикладами, що стосуються BIM, цифрових двійників та даних інфраструктури. Також повинні бути

запроваджені швидкі та передбачувані процедури розгляду оскаржених відмов, щоб уникнути затримок у поточних будівельних та інфраструктурних проектах. Водночас EFCA залишається непохитною у своїй позиції, що дані, створені на платформах, що використовуються інженерно-консалтинговими компаніями, повинні бути доступні їм без будь-яких правових, договірних чи інших обмежень.

Зрештою, EFCA закликає до уточнення концепції «розміщення на ринку» для продукції з тривалими циклами розробки та сертифікації, забезпечуючи, щоб розміщення на ринку оцінювалося на рівні типу або моделі продукту, а не кожної окремої одиниці. Це особливо актуально для підключеного обладнання та інфраструктурних систем, розгорнутих протягом тривалих термінів проекту.

2. Обмін даними між бізнесом та урядом у громадських надзвичайних ситуаціях.

EFCA визнає важливість ефективного доступу до даних для державних органів влади у справжніх надзвичайних ситуаціях громадського характеру, включаючи стихійні лиха, аварії в інфраструктурі та події, пов'язані з кліматом. EFCA також вітає заміну відкритого поняття «виняткової потреби» більш вузько визначеним порогом «надзвичайна ситуація громадського характеру», що зміцнює правову визначеність та передбачуваність для інженерних фірм, зберігаючи при цьому здатність органів влади діяти там, де це дійсно необхідно. Інженери-консультанти можуть зберігати дані, які є критично важливими для реагування на надзвичайні ситуації або відновлення, такі як структурні моделі, дані моніторингу або інформація про стан активів. EFCA підтримує чіткіше обмеження обов'язкових запитів на дані від уряду до бізнесу (B2G) надзвичайними ситуаціями громадського характеру. Тим не менш, інженери-консультанти не повинні нести непропорційні витрати або зобов'язання під час відповіді на такі запити.

Тому EFCA просить узгодити правила компенсації за дані, надані для фаз пом'якшення наслідків та відновлення, включаючи визнання витрат, пов'язаних з підготовкою даних, анонімізацією, адаптацією та професійною відповідальністю. Настанови щодо пропорційності та необхідності вкрай необхідні, забезпечуючи цілеспрямованість і обмеженість у часі запитів та обмежуючись даними, які є абсолютно необхідними.

3. Повторне використання даних державного сектору, що стосуються будівництва та інфраструктури

Оскільки інженери-консультанти значною мірою залежать від даних державного сектору, EFCA вітає інтеграцію правил повторного використання даних державного сектору до Закону про дані, оскільки це може надати державним органам чіткіші обов'язки щодо умов доступу та повторного використання, тим самим покращуючи узгодженість між державами-членами. Однак EFCA зазначає запровадження диференційованих режимів оплати (ст. 32у), включаючи можливість підвищення оплати або спеціальних умов для дуже великих підприємств. Хоча це може сприяти чесній конкуренції, важливо, щоб інженерно-консалтингові SME і SMC продовжували користуватися недорогим або безкоштовним доступом до високоцінних наборів даних.

EFCA просить чітко визнати набори даних, пов'язані з будівництвом та інфраструктурою, високоцінними наборами даних, які повинні бути доступні за низькою або нульовою ціною професійним користувачам, залученим до проектів, що становлять громадський інтерес. Ми також закликаємо до гармонізованих машиночитуваних умов доступу у всіх державах-членах, щоб уникнути фрагментації внутрішнього ринку.

4. Передавання даних та хмарні сервіси, що використовуються інженерними консалтинговими компаніями.

EFCA визнає уточнення та часткове послаблення зобов'язань щодо передачі даних в у зведеному законопроекті для певних вже існуючих або кастомізованих послуг обробки даних. Багато інженерно-консалтингових компаній покладаються на платформи BІМ або високоспеціалізовані хмарні рішення. Однак EFCA наголошує, що ефективний обмін даними та сумісність залишаються важливими для уникнення довгострокової прив'язки до одного постачальника, особливо в багаторічних інфраструктурних проектах. EFCA також пропонує розробляти екосистеми даних таким чином, щоб забезпечити справжню

портативність, гарантуючи, що інженери-консультанти можуть взаємопов'язувати інструменти та безперешкодно переміщувати дані проекту альтернативним постачальникам послуг за запитом.

Тому EFCA просить надати чіткі визначення та практичні приклади, що відрізняють послуги, розроблені на замовлення, від стандартних послуг у контексті інженерії та будівництва, а також продовжувати підтримку відкритих стандартів та сумісності в BIM, цифрових двійниках та платформах інфраструктурних даних.

5. Посередники даних та майбутні можливості

EFCA бачить потенціал у надійних, специфічних для галузі посередниках даних для сприяння безпечному обміну даними в межах складних ланцюгів вартості в будівництві. Перехід до більш гнучкої та добровільної системи посередництва даних може сприяти інноваціям, якщо він супроводжуватиметься сильними механізмами довіри та управління. З цією метою важливо визнати галузеві кодекси поведінки та маркування для надійних посередників даних у будівництві та інфраструктурі, а також залучати інженерів до розробки таких систем.

Стандартизована та узгоджена система даних ЄС повинна заохочувати розвиток таких надійних посередників, уникаючи при цьому дублювання рівнів відповідності, які можуть перешкоджати участі SME та SMC в екосистемах інженерії та будівництва.